

Лектира за седми разред основне школе

Антоан де Сент Егзипери

МАЛИ ПРИНЦ

са акварелима аутора

Превео с француског
Флавио Ригонат

Верујем да је за одлазак искористио сеобу птица.

Леону Верту

Молим децу да ми опросте што сам ову књигу посветио одраслој особи. Постоји један озбиљан разлог: та одрасла особа је најбољи пријатељ кога имам на свету. Постоји и други разлог: она све може да разуме, чак и књиге за децу. Постоји и трећи разлог: та одрасла особа живи у Француској, она је гладна и њој је зима. Потребно је да је неко утеши. Ако сви ти разлози нису довољни, радо ћу посветити ову књигу детету које је некад била та одрасла особа. Сви одрасли су претходно били деца. (Али се мало њих тога сећа.) Зато исправљам своју посвету:

Леону Верту
кад је био мали дечак

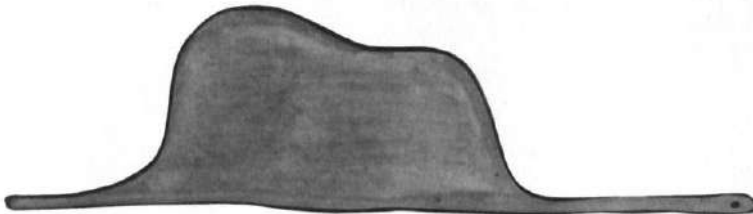
I

Једном, кад ми је било шест година, видео сам чудесну слику у некој књизи о прашуми. Књига се звала „Истините приче”. Слика је представљала змијског цара који се спрема да прогута неку звер. Ево како је изгледао тај цртеж.

У књизи је писало: „Змијски цар гута свој плен без жвакања. После тога не може да мрда и спава шест месеци док га не свари.”

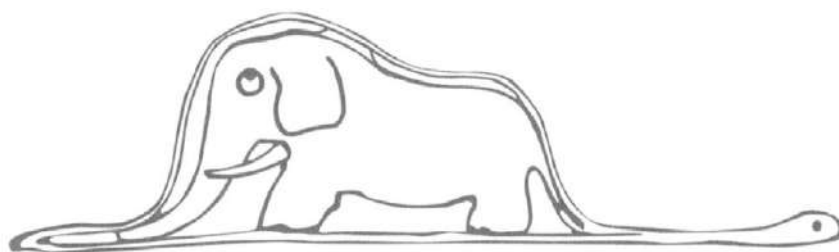
Тада сам много размишљао о авантурама у џунгли, па сам успео да оловком у боји нацртам свој први цртеж. Мој цртеж број 1. Овако је изгледао:

Показивао сам своје ремек-дело одраслима и питао их да ли се плаше мог цртежа.

„Зашто бисмо се плашили шешира?“, одговарали су ми.

Али мој цртеж није представљао шешир. Он је представљао змијског цара који вари слона. Зато сам нацртао змијског цара изнутра, како би одрасли могли да схвате. Њима су увек потребна нека објашњења. Мој цртеж број 2 изгледао је овако:

Одрасли су ми саветовали да се манем цртања змијског цара споља или изнутра, и посветим се географији, историји, рачунању и граматичи. Тако сам у шестој години одустао од блиставе сликарске каријере. Био сам обесхрабрен неуспехом свог цртежа број 1 и цртежа број 2. Одрасли никад ништа не схватају сами, а децу замара да им све увек поново објашњавају.

Морао сам, ето, да изаберем неко друго занимање, па сам научио да управљам авионом. Летео сам свуда по свету. Географија ми је, истина, много помогла. Умео сам, на први поглед, да разликујем Кину од Аризоне. А то је врло корисно ако човек залута ноћу.

Тако сам, у току живота, упознао многе озбиљне људе. Дуго сам живео међу одраслима. Видео сам их сасвим изблиза. То није битно поправило моје мишљење о њима.

Кад бих срео неког ко ми се чинио мало бистрији, проверавао сам га својим цртежом број 1, који сам

увек чувао. Хтео сам да сазнам да ли га тај одрасли заиста разуме. Али одговор је увек био исти: „То је шешир.” Тада не бих причао о змијским царевима, ни о прашумама, ни о звездама. Нашао бих неку тему која је њему блиска. Говорио бих му о бриџу, голфу, политици и краватама. Онда би он био веома задовољан што је упознао тако разумног човека.

II

Живео сам тако сам, без икога с ким бих могао искрено да попричам, све док ми се, пре шест година, није десила незгода у пустињи Сахари. Нешто се поломило у мотору авиона. Нисам имао ни механичара ни путнике, па сам морао сам да обавим ту тешку поправку. За мене је то било питање живота или смрти. Воде за пиће имао сам једва за осам дана.

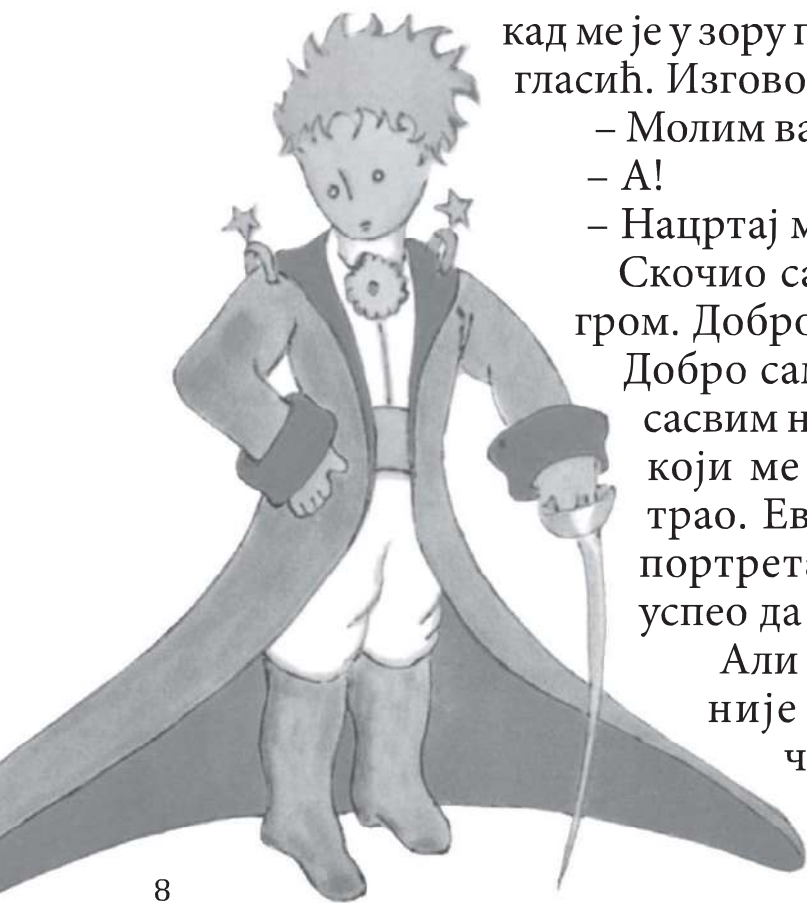
Прве вечери заспао сам тако на песку, хиљаду миља далеко од најближег насеља. Био сам усамљенији од бродоломника на сплаву усред океана. Зато

можете замислити моје изненађење кад ме је у зору пробудио неки чудан гласић. Изговорио је:

- Молим вас... нацртај ми овцу!
- А!
- Нацртај ми овцу...

Скочио сам као да је треснуо гром. Добро сам протрљао очи. Добро сам погледао. И видео сасвим необичног малишана који ме је озбиљно посматрао. Ево његовог најбољег портрета који сам, касније, успео да нацрам.

Али мој цртеж, наравно, није ни издалека тако чудесан као сам модел. То није моја

грешка. Одрасли су ме, кад ми је било шест година, обесхрабрили у мом сликарском позиву, па нисам научио да цртам ништа осим змијског цара споља и изнутра.

Гледао сам тако ово привиђење, запањен, широм отворених очију. Не заборавите да сам се налазио бар хиљаду миља далеко од најближег насеља. А тај мали дечак није изгледао као да је залутао, нити да је уморан, нити да је гладан или жедан, нити смртно преплашен. Није ни по чему изгледао као дете изгубљено усред пустиње. Кад сам најзад успео да проговорим, рекао сам му:

– Али... шта радиш ти овде?

Он ми је тада поновио, сасвим тихо, као да жели да каже нешто веома важно:

– Молим вас... нацртај ми овцу...

Када нека тајна остави тако снажан утисак на вас, не усуђујете се да не послушате. Колико год је све то изгледало бесмислено, хиљаду миља далеко од најближег насеља и у смртној опасности, извадио сам из џепа папир и наливперо. Али тада сам се сетио да сам у животу пре свега учио географију, историју, рачун и граматику, па сам (мало мрзовољно) рекао малишану да не уем да цртам. Одговорио ми је:

– Не мари. Нацртај ми овцу.

Како никад нисам цртао овцу, поновио сам за њега један од она два цртежа која сам једино умео да нацртам. Онај са змијским царем споља. И запрепастило ме кад сам чуо дечакове речи:

– Не! Не! Нећу слона у змијском цару. Змијски цар је веома опасан, а слон веома гломазан. Код мене је све тако мало. Треба ми овца. Нацртај ми овцу.

И тако сам почео да цртам.

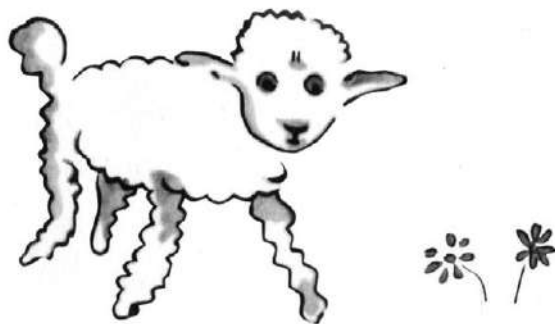
Пажљиво је посматрао, а онда рекао:
– Не! Та је много болесна. Нацртај другу.
Цртао сам.

Мој пријатељ се умиљато и благонаклоно насме-
шио.

– Па видиш и сам... То није овца, то је ован. Има
рогове...

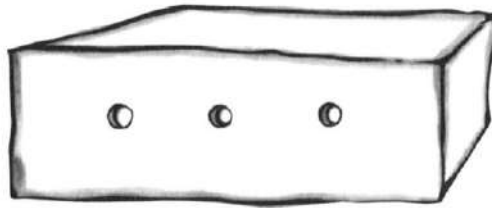
Поновио сам зато још једном тај цртеж.

Али је и тај одбијен као и претходни.

– Та је сувише стара. Ја хоћу овцу која дуго живи.

Тада сам изгубио стрпљење, јер ми се журило да почнем с расклапањем мотора, па сам нашкрабао овај цртеж.

И рекао му:

– Ово је кутија. Овца коју желиш је унутра.

Изненадио сам се кад се лице мог малог судије озарило.

– То је баш оно што сам желео! Шта мислиш, да ли ће тој овци требати пуно траве?

– Зашто?

– Зато што је код мене све тако мало...

– Сигурно ће јој бити довољно. Дао сам ти сасвим малу овцу.

Нагнуо је главу према цртежу.

– Није баш тако мала... Гле! Заспала је...

Ето, тако сам се упознао с Малим Принцом.

ШАРЕНЕ СТРАНЕ

БЕЛЕШКА О АУТОРУ

Антоан де Сент Егзипери рођен је у Лиону, у Француској, 1900. године. Био је авијатичар који је учествовао у француским извиђачким мисијама током Другог светског рата. У једној таквој акцији нестало је 1944. године и с обзиром на то да није пронађено његово тело, а да је авион

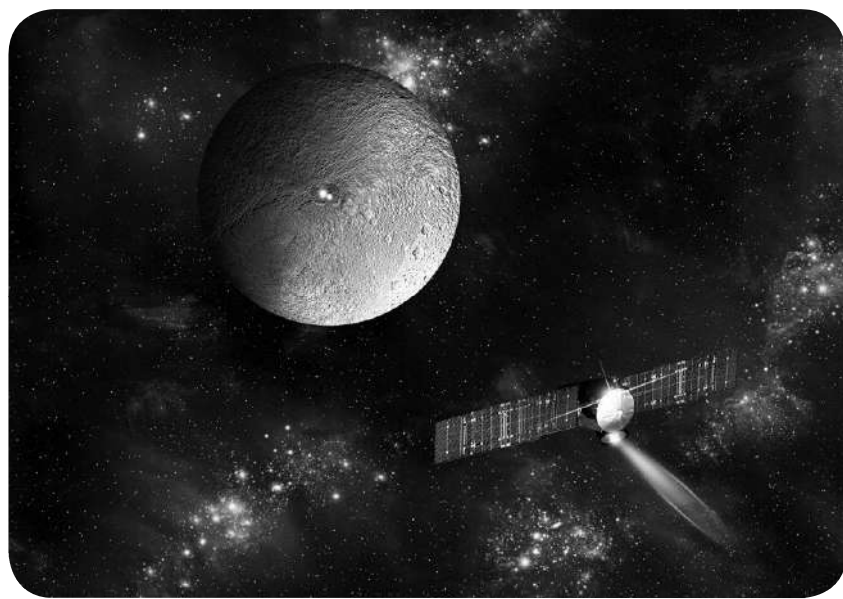
нађен знатно касније (2000 године), његова смрт је до дана данашњег обавијена велом тајне. Поред овог позива којим се бавио, Антоана де Сент Егзиперија данас више памтимо као књижевника. Књижевношћу је почео да се бави 1926. године, када је објавио прву причу, а три године касније и први роман.

Поред романа *Ноћни лејџ*, *Земља људи*, *Рајџни њилоџ*, светску славу је стекао *Малим Принцем*, делом које је преведено на готове све језике. Написано је ратне 1942. године, а први пут је објављено у Америци наредне године. Од тада до данас ова књига опчињава и децу и одрасле и једна је од најпродаванијих на свету.

ПРВИ АСТЕРОИД

„Италијански астроном Пијаци, 1. јануара 1801. године открио је први астероид Церес са опсерваторије у Палерму на Сицилији. Данас је астрономима познато око 250.000 таквих објеката и њихов број стално расте. Највећи број астероида креће се око Сунца, по путањама које су између путања планета Марс и Јупитер [...] Астероиди су углавном неправилног облика, имају периодичне флукуације сјаја и састоје се из различитих материјала. Постоје астероиди који су двоструки. Највећи астероид је Церес, с пречником од око 1.000 км.”

*(Велика ојшџа илустџрована
енџиклоџедија Ларус)*

Свемирска летелица Зора док се приближава астероиду Церес

ИЗОКРЕНУТО ДРВО

Баобаб је дрво које расте на Мадагаскару, у континенталној Африци и на Арапском полуострву, као и у северозападној Арустралији. Биљка има необично, дрвенасто стабло чији обим може да досегне 25 метара. Постоји девет врста овог дрвета, које у деблу прави резерве воде и за разлику од другог дрвећа нема године, па се његова старост не може са сигурношћу утврдити. Ипак, сматра се да је афрички баобаб у Намбији најстарије познато стабло, старо око 1.275 година. Због несвакидашње крошње која личи на корење, назива се и изокренутим дрветом. Неке легенде кажу да је ово дрво посадио сам Бог, а у једној арапској се чак говори да је ђаво срушио баобаб, гурнуо његове гране у земљу и оставио корење у ваздуху. Ово дрво је национални симбол Мадагаскара.

(Извор: Енциклопедија Британика,
Велика илустрирована ошћа енциклопедија Ларус)

СВЕ ЈЕ САМО СИМБОЛ – РУЖА

У многим религијама и у веровањима бројних народа, као и у књижевности, ружа има посебно место. „Она је највише употребљаван симболички цвет на Западу.” У хришћанству она је симбол „Христове крви и његових рана, као и ускрснућа и бесмртности. Због везе са проливеном крвљу она је симбол мистичног поновног рођења. Ружа и ружичаста боја су симбол препорода. У грчкој митологији руже су истовремено посвећене Афродити и Атини. Ружа је код Грка била бели цвет; кад је Адонис, Афродитин миљеник, био смртно рањен, богиња је потрчала ка њему, убола се на трн и њена крв је обојила руже које су јој биле посвећене. Управо се због тог симболизма препорода руже још од антике полажу на гробове. Ружа је постала симбол љубави, поготову чисте љубави.”

(Ален Гербран, Жан Шевалије,
Речник симбола, прилагођено)

САДРЖАЈ

Мали Принц 3

УМЕСТО ПОГОВОРА

Питања за анализу и разумевање прочитаног 89

Припремамо се за малу матуру 92

ШАРЕНЕ СТРАНЕ

Белешка о аутору 97

Први астероид 98

Изокренуто дрво 99

Све је само симбол – ружа 100